

moest patiënte, hoewel zij dr. SPRUYT had medegedeeld, welke geldelijke opoffering voor haar de reis alleen reeds was, f 16.— (zestien gulden) nedertellen. Het bedrag moest zij voor een deel leenen. Ik heb druppels en pillen naar de pharmacotherapeutische commissie gezonden. Niet omdat ik geloof, dat die druppels en pillen geen f 16.— waard zijn, of omdat ik meen, dat dr. SPRUYT hier iets aan verdienen zou, maar omdat deze commissie misschien de samenstelling zal vinden en het dan niet meer noodig zal zijn, dat wij, artsen, geneesmiddelen moeten gaan bereiden, omdat deze bereiding voor onze apothekers te moeilijk zou zijn.

Den Haag, 3 Februari 1923.

Frankenslag 2.

J. KOOPMAN.

VRIJE SPECIALISTENKEUZE EN HET UTRECHTSCH DIAKONESSENHUIS.

In dit *Tijdschrift* bldz. 598 schreef WESLY in al. 2: „In het St. Antonius-Gasthuis te Utrecht is de zaak echter nog zonderling”. Daar in de voorafgaande alinea een beschouwing wordt gegeven over het Utrechtsche Diakonessenhuis, kom ik tot de gevolgtrekking, dat de „zaak” in dit huis zonderling is geregeld. Wat die zaak is, is mij niet duidelijk kunnen worden; ik vermoed, dat het zonderlinge gelegen is in het gemis aan vrije specialistenkeuze; hierop zou wijzen de titel van het ingezonden stuk, de beschouwing over de regeling in het St. Antonius-Gasthuis en de volgende ontboezeming in de derde alinea: „hoofdzaak voor het oogenblik is, in het belang van alle betrokkenen, dat zoowel de Utrechtsche S. O.- als de H. O.-leden zich aaneensluiten om in de Utrechtsche ziekenhuizen de volkomen vrije artsenkeuze te verkrijgen”.

De vraag is dus nu: hoe is deze materie geregeld in het Utrechtsche Diakonessenhuis? Het antwoord is heel eenvoudig; in dit huis bestaat de vrije specialistenkeuze. Op heden 13 Februari 1923 worden in de derde (laagste) klasse 45 patiënten verpleegd, die door 17 specialisten worden behandeld; deze illustratie moge als bewijs dienen, dat aan al. 1 art. 9 van het reglement tot opneming van patiënten, waar geschreven staat, dat „alle patiënten vrij zijn in de keuze van hun geneesheer”, streng de hand wordt gehouden. Wat de vrije specialistenkeuze in het Utrechtsche Diakonessenhuis betreft, behoeven dus de S. O.- en H. O.-leden zich niet aaneen te sluiten.

Door WESLY wordt naast de vrije specialistenkeuze nog een andere kwestie aangeroerd, een kwestie, die niet van belang ontbloot is, daar zij een finantieel karakter draagt. In al. 1 lezen wij: „wenscht een patiënt zich door een anderen specialist te laten behandelen (in de derde klasse), dan is het Diakonessenhuis moreel verplicht dezen specialist te betalen”. Deze opvatting is voor mij volmaakt onbegrijpelijk.

In genoemde inrichting is de regeling zóó, dat de geneesheer-directeur zich in het geheel niet bemoeit met de finantieele verhouding tusschen den patiënt en den behandelenden geneesheer. M. i. kan het bestuur, resp. de geneesheer-directeur, geen ander standpunt innemen. Een noodzakelijke uitzondering moet gemaakt worden voor onvermogene interne en chirurgische patiënten; daarin voorziet het vervolg van genoemd artikel, waar wij lezen: „De behandeling door de huisartsen, C. D. CRAMER voor inwendige, en van L. P. VAN LELYVELD voor chirurgische ziekten, is in de laagste klasse kosteloos, indien de omstandigheden van den patiënt geen betaling van medische hulp toelaten”. Dit neemt niet weg, dat verschillende specialisten in de laagste (derde) klasse hun patiënten in het Diakonessenhuis kosteloos behandelen, indien dezelfde omstandigheden naar hun eigen inzicht dit vereischen. Gedurende mijn 15-jarige ervaring heeft deze regeling der praktijk geen moeilijkheden opgeleverd; die zouden zich zeer spoedig voordoen, als het standpunt van WESLY door andere collega's werd gedeeld. Ter verduidelijking

wil ik een voorbeeld noemen; in het jaar 1920 werden in de derde klasse van het Diakonessenhuis 948 patiënten behandeld door 35 specialisten. Is het nu de bedoeling van WESLY, dat de declaraties van die 35 specialisten door het bestuur van het Utrechtsche Diakonessenhuis worden betaald?

Utrecht, 13 Februari 1923.

C. D. CRAMER.

GASTVRIJHEID IN RUIL.

Nu de zomer in zicht komt, wil ik een denkbeeld in de belangstelling der collega's aanbevelen, dat misschien een oplossing aan de hand doet voor het vraagstuk van: te voorzien in de behoefte aan afwisseling in den sleur, ten bate der gezondheid naar lichaam en geest.

Het spreekt van zelf, dat sprake zal zijn van die breede schare van karig-bemiddelden, voor wie het leven juist nog de mogelijkheid biedt van te bestaan op de plek, waar hun wieg op stond, die nog nooit ondervonden, hoe verfrisschend het is om een andere natuur, een andere menschensoort, een andere atmosfeer te genieten, dien niet deert, wat zij niet wisten, maar voor wie het in vele opzichten heilzaam zou zijn, juist omdat het hun niet deert, dat zij niet weten! Bedoeld wordt de bewoner van de vochtige landen in den polder, die jaar in jaar uit 's winters hoest en steeds angstiger wordt om buitenshuis te komen, die opfleuren kon als hij eens één zomermaand per jaar op de Veluwe of in Limburg kon doorbrengen. Bedoeld wordt het jonge meisje, dat na haar lagere-schoolperiode te zijn uitgetreden, binnentreedt in de periode van meewerken in het drukke, armelijke huishouden en steeds op de grens leeft van anaemie en tuberculose, terwijl zij zich voorbereidt op de taak van slovende moeder! En zooveel andere gevallen van triestige levens! Voor die allen heb ik gedacht, dat één maand per jaar uit den sleur werkt als een bad voor den vermoeide!

Maar ook voor den Nederlander en de Nederlandsche in den Achterhoek, in Drenthe, in Brabant kan het een genot zijn om eens 's zomers aan zee te zijn en tevens de gelegenheid te hebben een groote stad zien, het Rijksmuseum, het Vredespaleis, de Rotterdamsche havens te zien, en zóó te voelen, dat het Vaderland groter is dan hun horizon, andere waarheden te hooren dan in hun woonstee gelden, andere mogelijkheden gegeven zijn, dan waarvan zij droomden. Wanneer nu, naar Zwitsers voorbeeld, één familie in den Achterhoek contact kreeg met een familie in Holland om af te spreken, dat de dochter van de ééne kwam logeeren bij de andere en de dochter van de andere bij de ééne, zonder vergoeding, doch tegen de praestatie van hulp in de huishouding, zoodat alleen de reiskosten over en weer in aanmerking kwamen, en mutatis mutandis, door bemiddeling van de betrokken huisdokters, die onderling briefwisselen, de geschikte gezinnen worden uitgekozen, wat het voordeel heeft, dat er vertrouwen gewekt wordt in de regeling en een zekere mate van verantwoordelijkheid gevoeld en gegeven wordt, zou dit niet het begin kunnen zijn van het ontstaan van een nieuwe gewoonte?

Later zou het volk, éénmaal overtuigd van het nut en het aangename, en éénmaal de betrekkingen aangeknoopt zijnde, de zaak zelf ter hand nemen en bijv. door middel van advertenties, met vraag en aanbod, zelf een keuze kunnen doen. Ik voor mij, koester de illusie, dat het wat worden kan.

Ook de plaats van mijn inwoning, door onbekendheid misschien onbemind, biedt nog wel wat belangwekkends aan, gelegen aan den indrukwekkenden Nieuwen Waterweg, in ruil voor logeergelegenheid in één der droge streken van ons land voor een asthmalijder of een lijderes aan neurasthenie. Ik beveel mij tenminste aan voor uitingen van gelijkgestemde gezindheid.

Schiedam, Februari 1923.

F. D. OTKEN, *arts*.